BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

Vasile ALECSANDRI

POEZII POPULARE ALE ROMÂNILOR

LITERA

biblioteca școlarului

Vasile

ALECSANDRI

POEZII POPULARE ALE ROMÂNILOR

LITERA INTERNAȚIONAL
BUCUREȘTI — CHIȘINĂU

APRECIERI

Kogălniceanu în literatura istorică a României şi Alecsandri în literatura noastră populară joacă până la un punct rolul lui Columb în literatura noastră în privinţa geografică… Vor trece sute de ani, dar niciodată nu va răsuna numele unui Mihu copilul, Toma Alimoş, Erculeanu etc., fără ca ecoul să nu vibreze: Alecsandri!

B. P. HAŞDEU, *Articole şi studii literare*, Bucureşti, 1961, p. 152-153.

Alecsandri mai are un mare titlu de glorie, pe care se cade să i-l subliniem mai ales acum. Intuiţia lui de artist profund şi delicat l-a făcut să se apropie cu pietate şi înţelegere de depozitul sacru al poeziei noastre populare. Alecsandri n-a tratat poezia aceasta ca sociolog ori ca folclorist. A căutat în ea giuvaierul şi a ştiut să-l găsească şi să-l valorifice. Oameni neînţelegători, judecând din alt punct de vedere decât al său, au îndrăznit să condamne această mare operă în care el a adunat aurul sufletului nostru naţional, curăţindu-l de zgură şi de tină. Dar tocmai acesta e marele lui merit, şi tocmai aici se dovedeşte nobleţea talentului său, în acest acord cu sufletul popular şi cu formula lui artistică. Opera aceasta a bardului de la Mirceşti e cu atât mai valoroasă astăzi cu cât astăzi, mai mult decât altădată, ne aflăm într-o mare criză, când personalitatea noastră naţională se alege. Şi-n manifestările artistice, care sunt hotărâtoare, trebuie să pornim de acolo de unde a pornit el. Ca Anteu, ca să dobândim puteri noi, să îngenunchem şi să sărutăm pământul nostru, îmbrăţişându-l.

Mihail SADOVEANU, *Mărturisiri*, Editura pentru literatură şi artă, Bucureşti, 1960, p. 158.

… Ca de multe ori când este profund dezamăgit de opreliştile ce-i stau înainte, Alecsandri se refugiază în scris. Baladele erau mai de mult date la tipar, probabil din toamna 1851. Acum, eliberat fără voia lui de sarcinile revistei ce-l preocupase intens de la înapoierea din străinătate, el se ocupă mai îndeaproape de tipărirea poeziilor populare, face corecturi, le grăbeşte, astfel că în aprilie

1852 apare în sfârşit prima fasciculă din ele cu titlul devenit istoric el însuşi, ca şi când ar fi fost imprimat nu pe simpla hârtie din modesta tipografie a lui Codrescu, dar în bronz, pentru eternitate: *Poezii poporale. Balade (cântece bătrâneşti) adunate şi îndreptate de V. Alecsandri* (…)

Apariţia primei părţi din balade în aprilie 1852 este unul din momentele cele mai însemnate, dacă nu chiar cel mai însemnat, din dezvoltarea interesului pentru folclor în ţara noastră.

G. C. NICOLESCU, *Viaţa lui Vasile Alecsandri*. Ediţia a doua, revăzută. Editura pentru literatură, Bucureşti, 1965, p. 258-259, 260.

Cât pot face tovarăşii buni ca stimulent pentru un spirit receptiv, au dovedit-o Negruzzi şi Russo faţă de Alecsandri. Aceşti doi sunt premergătorii curentului popular în Moldova. Cel dintâi, într-un spiritual articol despre cântecele populare, descoperă cu ochi de artist frumuseţile lor, iar al doilea le adună în taină şi le citeşte prietenilor. Şi ceea ce făceau ei doi ca diletanţi, Alecsandri avea să continue cu stăruinţă. Comoara odată aflată, nimeni nu-şi dădea mai bine seama de valoarea ei ca Alecsandri, iar foiletoanele lui din ziarul „Bucovina“, scrise asupra acestor cântece populare (1848-1850), sunt tremurul de bucurie că prin ajutorul lor va da literaturii o îndrumare nouă.

De dragul adevărului fie constatat că toată mişcarea de descoperire a literaturii noastre populare s-a dezvoltat independent de aceea a popoarelor apusene, că nici unii dintre cei ce au pornit-o nu cunoşteau teoriile lui Herder şi nici începuturile folcloristice ale şcolii romantice germane nu străbătuseră până la dânşii. Interesul pentru acea literatură, care a dus străinătăţii vestea frumoaselor noastre însuşiri sufleteşti şi din care a răsărit întreaga noastră literatură mai nouă, s-a dezvoltat în Moldova, aproape paralel cu acţiunea din ţările apusene şi îndeosebi cu cea din Serbia, unde Vuk Karagici săvârşise aceeaşi operă de renaştere ca Alecsandri la noi.

Dorinţa lui Alecsandri s-a împlinit cu adevărat. Lozinca lui „Îndărăt la popor!“ şi-a dat cele mai frumoase roade. S-a dovedit mai întâi că în poezia marelui poet anonim se găsesc formele cele mai variate şi mai simple de exprimare a frumosului şi elementele cele mai trainice şi mai bogate de limbă. Astfel opera lui Alecsandri, prin rădăcina ei în popor, a fost chemată, în diferite crize literare şi lingvistice, şi a reuşit să salveze limba română de orbecăiri prin adâncimi fantastice. Şi dacă poetul din Mirceşti n-ar avea alt merit decât acesta, totuşi ar rămânea mare.

Ilarie CHENDI, *Pagini de critică*. Ediţie îngrijită, studiu introductiv, note şi bibliografie de Vasile Netea. Editura pentru literatură, Bucureşti, 1969, p.195-196.

Apariţia unei culegeri de poezie populară ca aceea a lui Alecsandri a fost pregătită de o întreagă mişcare de simpatie pentru creaţia poporului. Când a ajuns la cunoştinţa publicului, culegerea a produs entuziasm şi s-a integrat de-ndată ca parte din întreaga noastră activitate literară şi culturală. Prin pătrunderea şi în şcoală şi în marea masă a cititorilor, poeziile populare din culegere au fost şi educatoare a societăţii noastre, căreia i-au pus înainte o limbă frumoasă şi un fond de sensibilitate şi idei, în stare să influenţeze şi pe scriitori. Pe urma lui Alecsandri, Eminescu se inspiră din creaţia populară pe care, şi el, o înnobilează, spre a ajunge la câteva din cele mai strălucite producţii ale literaturii noastre. La fel cu Eminescu, şi alţi mari scriitori ai noştri găsesc inspiraţie în folclor.

Culegerile lui Alecsandri şi-au îndeplinit rolul lor literar şi politic şi au fost publicate potrivit cu concepţia de pe atunci despre folclor. Astăzi o culegere de poezie populară se supune unei discipline, este pusă în raport cu dialectologia şi cu lingvistica. Opera lui Alecsandri poate fi privită ca un fapt trecut în domeniul istoriei culturale şi supusă criticii obiective în ce priveşte concepţia şi realizarea. Aceasta n-o va impiedica să fie mereu citită şi să rămână ca un moment luminos în desfăşurarea literaturii noastre.

D. MURĂRAŞU, *Alecsandri culegător de poezie populară.* – În cartea: V. Alecsandri, Poezii populare ale românilor. Editura Minerva, Bucureşti, 1971, p. XXXI.

Prin propriul său exemplu în munca de colectare şi valorificare a creaţiei poetice populare, Alecsandri ţine să releve importanţa excepţională a folclorului pentru dezvoltarea literaturii naţionale. Poezia populară chiar de la începutul activităţii lui literare i-a slujit… nu numai ca sursă de inspiraţie, ci imprimă operei lui un profund caracter democratic şi umanist, simplitate şi naturaleţe în expresie.

Lazăr CIOBANU, *Lirica lui Alecsandri*. — În cartea colectivă *Eu doina cânt*… Editura Literatura artistică, Chişinău, 1978, p. 161.